DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

การศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชน ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง

ชมภู เกิดคง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปีการศึกษา 2565

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

A STUDY OF THE INTERNAL CONTROL COMPONENTS OF PUBLIC ORGANIZATIONS ACCORDING TO THE COMPTROLLER GENERAL'S DEPARTMENT'S COSO 2013 FRAMEWORK

CHOMPU KERDKONG

A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Degree of Master of Accountancy Program
College of Innovative Business and Accountancy,
Dhurakij Pundit University
Academic Year 2022

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ใบรับรองสารนิพนธ์

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา บัญชีมหาบัณฑิต

หัวข้อสารนิพนธ์ การศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชน
ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง

เสนอโดย ชมภู เกิดคง

สาขาวิชา บัญชีมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(ดร.อริสรา ธามีรณานนท์)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

..... กรรมการ
(ดร. เปรมารัช วิลาลัย)

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชีรับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

วันที่ 19 เดือน มิ.ย. พ.ศ 2566

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

หัวข้อสารนิพนธ์	การศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชน ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง
ชื่อผู้เขียน	ชมภู เกิดคง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในองค์การมหาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุมด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผล การวิเคราะห์องค์ประกอบของการควบคุมภายในผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการควบคุมภายในขององค์การมหาชน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบซึ่งทุกองค์ประกอบมีค่าไอ เกน (Eigen value) มากกว่า 1.00 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนรวม (Cumulative) ของตัวแปรทั้งหมดได้ 63.877 %โดยเรียงลำดับตามองค์ประกอบดังต่อไปนี้ องค์ประกอบที่ 1 การติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน และ องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายในการควบคุมภายใน

คำสำคัญ: การควบคุมภายใน, องค์การมหาชน

.....

อาจารย์ที่ปรึกษา

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

Thematic Paper Title:	A STUDY OF THE INTERNAL CONTROL COMPONENTS OF PUBLIC ORGANIZATIONS ACCORDING TO THE COMPTROLLER GENERAL'S DEPARTMENT'S COSO 2013 FRAMEWORK
Author	Chompu Kerdkong
Thematic Paper Advisor	Assistant Professor Dr. Siridech Kumsuprom
Program	Master of Accountancy Program
Academic Year	2022

ABSTRACT

The objective of this research was to study the internal control components of public organizations according to the COSO 2013 framework. Data was collected using a questionnaire as a research tool and was analyzed using statistical analysis techniques, including frequency, percentage, mean, standard deviation, and factor analysis.

The research findings showed that the personnel of the public organizations had a high level of opinion regarding the internal control components of public organizations according to the Comptroller General's Department's COSO 2013 Framework, both overall and in each aspect, including control environment, risk assessment, control activities, information and communication, and monitoring activities. The analysis of the internal control components found that there were two components of public organizations, each with an Eigenvalue greater than 1.00, which could explain the cumulative variability of all variables at 63.877%. The two components were (1) monitoring of performance evaluation and (2) specification of suitable objectives and policies for internal control.

Keywords: Internal Control, Public Organizations

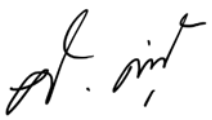

.....

Advisor

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช คำสุพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชี และอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ เป็นอย่างดี และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีโดยตลอด

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณกำลังใจจากท่านอาจารย์ บิดา มารดา ครอบครัว และพี่น้องร่วมรุ่นทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลา ของการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

ชมภู เกิดคง

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ
กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ
สารบัญ ..... ช
สารบัญตาราง ..... ฌ
บทที่
1. บทนำ 1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา 2
1.5 นิยามคำศัพท์ 2
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 5
2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 5
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 23
3. วิธีการดำเนินการวิจัย 25
3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง 25
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 25
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล 27
3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ 28
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 29
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 30
4.1 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 30
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 30
4.3 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) 36
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ 46
5.1 สรุปผลการวิจัย 46
5.2 อภิปรายผลการวิจัย 49

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สารบัญ

บทที่ **หน้า**

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป 54

5.4 ประโยชน์จากงานวิจัย 54

5.5 ข้อจำกัดของการวิจัย 54

บรรณานุกรม 55

ภาคผนวก 56

ประวัติผู้เขียน 65

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม 30
4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชน..... 32
ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง โดยรวมและเป็นรายด้าน
4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชน..... 32
ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม
4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชน..... 33
ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านการประเมินความเสี่ยง
4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชน..... 34
ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านกิจกรรมการควบคุม
4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชน..... 35
ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร
4.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชน..... 36
ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านการติดตามและประเมินผล
4.8 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม..... 37
4.9 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายด้าน 37
4.10 แสดงค่า KMO และ Bartlett’s Test..... 38
4.11 แสดงค่า Total Variance Explained จากการทำ Factor Analysis..... 39
4.12 แสดงค่า Rotation Component Matrix..... 40
4.13 แสดงการจัดกลุ่มองค์ ประกอบใหม่ Component ที่ 1..... 41
4.14 แสดงการจดักลุ่มองค์ ประกอบใหม่ Component ที่ 2..... 42
4.15 แสดงองค์ประกอบเดิมตามมาตรฐานการควบคุมภายในของหน่วยงานรัฐ..... 43
4.16 แสดงองค์ประกอบใหม่ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)..... 44

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

องค์การมหาชน เป็นหน่วยงานของรัฐบาลไทยประเภทหนึ่งนอกเหนือจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เริ่มตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตลอดจนเพื่อบูรณาการให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้าร่วมกันทำงานอย่างมีเอกภาพ และประสานงานกันเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินงาน ซึ่งต้องอาศัยความเร่งด่วน โดยได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐทุกปีงบประมาณเมื่อมีเงินเหลือจ่าย ไม่ต้องนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

จากหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งต้องจัดให้มีขึ้น โดยการควบคุมภายในขององค์การมหาชนควรมีเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น โปร่งใส ตรวจสอบได้ และต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน และยังเป็นไปตามแนวทางระบบการควบคุมภายในตามแนว COSO ซึ่งเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ทุกคนในองค์กรตั้งแต่คณะกรรมการบริหารผู้บริหารทุกระดับและพนักงานทุกคนรวมกันกำหนดให้เกิดขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจในระดับที่สมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์นำองค์กรไปสู่การกำกับดูแลที่ดี (วรรณฤดี เที่ยงวัน, 2551) การควบคุมภายในเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้การบริหารงานเป็นไป ได้ดี และเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร (สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย, 2551, น. 90)

ในระยะเวลาที่ผ่านมาองค์การมหาชนที่ถูกตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 มีจำนวนทั้งสิ้น 38 แห่ง ก็ได้ดำเนินงานภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้การควบคุมภายในไม่ได้เฉพาะเจาะจงในด้านของการบริหารธุรกิจเอกชนเท่านั้น แต่ยังได้รับความสำคัญอย่างมากในส่วนของภาครัฐและรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ข้อ 7.5 กำหนดให้ใช้ มาตรการเพื่อส่งเสริมและกำกับให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนการสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในระบบราชการและรายงานผลการดำเนินการในรอบปีต่อคณะรัฐมนตรี (กุลธิดา สุวรรณ์, 2556)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ (องค์การมหาชน) ตามแนวทาง COSO โดยการวิจัยครังนี้เป็นการศึกษาการควบคุมภายในในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการควบคุมการดำเนินงานตามองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) 2)การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) 3) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) 4) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) 5) การติดตามและ ประเมินผล

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

(Monitoring and Evaluation) ผลของการศึกษาทำให้ทราบถึงกระบวนการตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายในของบุคคลภายในองค์กรเพื่อนำมาปรับปรุงให้มีความเที่ยงธรรม โปร่งใสต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ (องค์การมหาชน) ตามแนวทาง COSO

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบแนวทางการควบคุมภายใน ของหน่วยงานของรัฐ (องค์การมหาชน)

2. เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินความเหมาะสมและเพียงพอของการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ (องค์การมหาชน)

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาการประเมินระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ องค์การมหาชน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลจากบุคลากร ที่มีส่วนในหน่วยงานของรัฐ องค์การมหาชน 38 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 114 คน ดังนี้

1.1 ผู้บริหารระดับสูง (ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา)

1.2 ผู้บริหารระดับหัวหน้าแผนกงาน หรือหัวหน้าฝ่าย (ผอ./หัวหน้า:- ในระดับสำนัก ระดับฝ่าย ระดับงาน ตรวจสอบภายใน หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง)

1.3 ระดับปฏิบัติการ (เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง)

2. ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบการควบคุมภายในโดยใช้ องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ ที่จัดตั้งขึ้นตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่า ด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561

1.5 นิยามคำศัพท์

การควบคุมภายใน คือ กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงานซึ่งรวมถึง การดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วย

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รับตรวจ ด้านความเชื่อถือของรายงานทางการเงินและด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรี ตามองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ ที่จัดตั้งขึ้นตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่า ด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561

องค์การมหาชน คือ องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 ได้แก่ จำนวน 38 แห่ง ได้แก่

1. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
2. สำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)
3. องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)
4. สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)[1]
5. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)
6. สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
7. สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)
8. สำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน)
9. สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
10. สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)
11. สำนักงานองค์การทหารผ่านศึก (องค์การมหาชน)
12. สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)
13. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
14. สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
15. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
16. สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
17. สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
18. องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)
19. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (องค์การมหาชน) (เดิม สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
20. ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)
21. สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
22. สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)
23. สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

24. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)
25. หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)
26. ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
27. สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (TINT), สทน.
28. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA)
29. สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
30. สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน)
31. สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน)
32. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
33. ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน)
34. สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)
35. โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
36. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
37. โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน)
38. สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การประเมินการควบคุมภายในขององค์การมหาชน (หน่วยงานภาครัฐ) ผู้วิจัย ได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิดตลอดจนสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชน ดังนี้

2.1.1 ความหมายของการควบคุมภายใน

2.1.2 องค์ประกอบการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO

2.1.3 องค์การมหาชน

2.1.4 หลักเกณฑ์กระทรงงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561

ความหมายของการควบคุมภายใน

COSO (2013) ได้ให้ความหมายของการควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการที่เป็นผลมาจากการออกแบบของคณะกรรมการ ผู้จัดการและบุคคลอื่นๆ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าองค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน การรายงานและการปฏิบัติตาม

จันทนา สาขากร และคณะ (2554, น. 2-2) ให้ความหมายของการควบคุมภายในไว้ว่า หมายถึง แผนการจัดหน่วยงาน วิธีปฏิบัติงานที่ประสานสัมพันธ์กันและมาตรการต่าง ๆ ที่กิจการกำหนดขึ้นและถือปฏิบัติภายในองค์กร เพื่อปกปักรักษาทรัพย์สินของกิจการรวมทั้งสอบทานความ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (2559) ได้อธิบายความหมายการควบคุมภายใน หมายถึง การควบคุมที่ออกแบบให้มีการเชื่อมโยงซึ่งกันและกันไว้ในกระบวนการของกิจกรรม/การปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนจบ

กระทรวงการคลัง (2561) ได้อธิบายความหมายการควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงานและด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2556, น. 5) หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแลผู้บริหารและบุคคลอื่นได้ออกแบบนำไปปฏิบัติและดูแลให้เหมาะสมอยู่เสมอ เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่น

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

อย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือได้ของการรายงานทางการเงิน ความมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพของ การดำเนินงานและการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

จากความหมายของการควบคุมภายในข้างต้น ผู้วิจัยสรุปและให้ความหมายของการควบคุมภายในที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้ การควบคุมภายใน หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่กำหนดขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปด้วยความโปร่งใส ถูกต้อง

องค์ประกอบของการควบคุมภายในของ COSO

ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1: สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ 1 - องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ 2 - คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ 3 - คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ 4 - องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ 5 – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 2: การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ 6 - กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ 7 - ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ 8 - พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ 9 – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 3: กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ 10 - ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ 11 - พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ 12 – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ 4: สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ 13 - องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ 14 - มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ 15 - มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

องค์ประกอบที่ 5: กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ 16 - ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ 17 - ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

องค์การมหาชน

องค์การมหาชน หมายความว่า “องค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้” (พระราชบัญญัติองค์การมหาชน 2542, น. 10)

หลักการและแนวคิด

1. หลักการ

เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Public Services) เช่น การศึกษา การวิจัย การฝึกอบรม การทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรม การพัฒนาและส่งเสริมการกีฬา การพัฒนาและถ่ายทอดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การบริการทางสาธารณสุขและการแพทย์ การสังคมสงเคราะห์ นันทนาการ สวนสัตว์ การอำนวยการบริการแก่ประชาชน หรือการดำเนินการอันเป็นสาธารณะประโยชน์อื่นใด ซึ่งไม่เหมาะที่จะใช้วิธีการของราชการในการบริหาร อนึ่ง บริการสาธารณะขององค์การมหาชนต้องไม่เป็นกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับภาคเอกชน ซึ่งเป็นลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรเป็นนิติบุคคล

ความสัมพันธ์กับรัฐ โดย :-รัฐจัดตั้ง

ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ หรือสามารถเลี้ยงตัวเองได้ (ยกเว้นมหาวิทยาลัยต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง) รัฐมีอำนาจกำกับดูแลตามที่กฎหมายกำหนด (เช่น ผ่านการแต่งตั้งถอดถอนคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง การอนุมัติงบประมาณ การให้นโยบาย ฯลฯ) การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐ บุคลากรมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ วิธีดำเนินการไม่ใช้อำนาจฝ่ายเดียวเป็นหลัก แต่ใช้สัญญา ไม่ใช้กฎระเบียบของทางราชการ (ยกเว้นกิจกรรมที่ต้องใช้อำนาจฝ่ายเดียวต้องออกพระราชบัญญัติ รวมทั้งกรณี การจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ)

2. การกำกับดูแลองค์การมหาชนการจัดประเภทขององค์การมหาชน ตามกฎหมายจัดตั้ง

องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 มีจำนวน 36 แห่ง (ณ วันที่ 1 มกราคม 2555) ปัจจุบันมีทั้งหมด 38 แห่ง โดยองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ (หน่วยงานในกำกับ) มีจำนวน 15 แห่ง (ณ วันที่ 1 มกราคม 2555) เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข เป็นต้น

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

3. การกำกับดูแลองค์การมหาชน

โดยหลักการรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายจัดตั้ง จะมีความสัมพันธ์กับองค์การมหาชน ซึ่งมีความแตกต่างจากส่วนราชการ กล่าวคือ จะกำหนดบทบาทของรัฐมนตรีที่มีต่อองค์การมหาชน ในลักษณะของการกำกับดูแล มิใช่การบังคับบัญชาส่วนราชการอย่างที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กล่าวคือ พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 มาตรา 43 กำหนดให้รัฐมนตรีผู้รักษาการเป็นผู้มีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงในการกำกับดูแลองค์การมหาชนให้ดำเนินการบรรลุความสำเร็จตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์การมหาชนนั้น ๆ

ในทำนองเดียวกัน บทบัญญัติเกี่ยวกับบทบาทของคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเฉพาะนั้น คณะรัฐมนตรีจะทำหน้าที่ในการกำกับดูแลตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การกำหนดหลักเกณฑ์การได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นของคณะกรรมการ ส่วนบทบาทของรัฐมนตรีโดยส่วนใหญ่จะทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการ หรือเป็นกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการจะมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและควบคุมดูแลกิจการโดยทั่วไปของหน่วยงาน สำหรับความสัมพันธ์กับกระทรวงนั้น องค์การมหาชนทั้งสองประเภทจะมีความสัมพันธ์กับกระทรวงในสองเรื่องหลัก ๆ คือ

1. การมีผู้แทนของกระทรวงเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการ

2. การจัดทำแผนปฏิบัติราชการตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชน

องค์การมหาชนจึงมิได้เป็นหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงหรือสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่เป็นหน่วยงานที่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีที่รักษาการตามกฎหมาย ปลัดกระทรวงหรือข้าราชการอื่น ไม่สามารถจะใช้อำนาจบังคับบัญชาต่อองค์การมหาชน ซึ่ง ก.พ.ร. ได้ชักซ้อมความเข้าใจในเรื่องนี้ต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติต่อองค์การมหาชนทั้งสองประเภท โดยเฉพาะองค์การมหาชนที่นายกรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายจัดตั้ง

4. การขอจัดตั้งองค์การมหาชน

1. ในการร่างกฎหมายเพื่อใช้บังคับเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ตาม ไม่ควรมีข้อกำหนดในรายละเอียดให้มีการจัดตั้งองค์การมหาชนทั้งสองประเภท คือ องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งตามพระราชบัญญัติ องค์การมหาชน พ.ศ. 2542 องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะหรือที่เรียกว่าหน่วยงานในกำกับของกระทรวงขึ้นใหม่

2. การจัดตั้งองค์การมหาชนโดยทั่วไป ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 คือ ให้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่องค์การมหาชนนั้น จำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐฝ่ายเดียว (Unilateral Act) อันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

กรณีการจัดตั้งกองทุนซึ่งยกเว้นกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายเงินคงคลัง หรือกรณีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งต้องประสาทปริญญาบัตร จึงให้ตราเป็นพระราชบัญญัติเฉพาะได้

3. ให้กระทรวงที่ประสงค์จะจัดตั้งองค์การมหาชนดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2549 โดยให้จัดทำคำชี้แจงประกอบคำขอส่งไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อนำเสนอ ก.พ.ร. พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

องค์การมหาชน ตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทที่วางหลักเกณฑ์และโครงสร้างของระบบหน่วยงานของรัฐรูปแบบที่สาม และกำหนดให้คณะรัฐมนตรีสามารถดำเนินการให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนเป็นรายแห่งได้ตามสภาพความจำเป็นของการบริหารสภาพภารกิจที่จะจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน

มาตรา 5 วรรคแรกได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์พื้นฐานในการจัดตั้งองค์การมหาชนไว้ว่า“เมื่อรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะ และมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งหน่วยงานบริหารขึ้นใหม่ แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีความมุ่งหมายให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนโดยตราเป็น พระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ ”

สถานะทางกฎหมาย

มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 กำหนดหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับสถานะขององค์การมหาชน “ให้องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นนิติบุคคล”มาตรา 45 กำหนดว่า “ทรัพย์สินขององค์การมหาชนเป็นทรัพย์สินของรัฐ” และมาตรา 15 บัญญัติคุ้มครองทรัพย์สินขององค์การมหาชน ซึ่งมีฐานะเป็นทรัพย์สินของรัฐไว้ตามหลักกฎหมายที่ใช้บังคับทั่วไปเกี่ยวกับทรัพย์สินของรัฐไว้ว่า “ทรัพย์สินขององค์การมหาชน ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี”

คณะกรรมการองค์การมหาชน

เป็นองค์กรสูงสุดที่ทำหน้าที่ตัดสินใจ กำหนดนโยบายและวางระเบียบข้อบังคับขององค์การมหาชน คณะกรรมการมาจากการแต่งตั้งของคณะรัฐมนตรีและจะต้องมีจำนวนตามที่กำหนดไว้ใน พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งแต่ต้องไม่เกินสิบเอ็ดคน โดยในจำนวนดังกล่าวอาจกำหนดให้เป็นกรรมการผู้แทนของส่วนราชการซึ่งมีฐานะเป็นกรรมการโดยตำแหน่งก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการ และจะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิใช่ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐร่วมอยู่ด้วยอย่างน้อยหนึ่งคน (มาตรา 19)

วาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง แต่ต้องไม่เกินคราวละ 4 ปี และจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ (มาตรา 22)

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผู้อำนวยการองค์การมหาชน

เป็นผู้ที่มีหน้าที่บริหารกิจการขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน ตลอดจน ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ และประกาศของคณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนทุกตำแหน่ง (มาตรา 31)

ผู้อำนวยการจะต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการขององค์การมหาชน และเป็นผู้แทนขององค์การมหาชนในกิจการเกี่ยวกับบุคคลภายนอก (มาตรา 33) ผู้อำนวยการจะดำรงตำแหน่งเป็นวาระ มีระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง แต่ต้องไม่เกิน 4 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกเมื่อครบวาระแล้วก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ และเป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (มาตรา 34)

บุคลากรขององค์การมหาชน

บุคลากรหลักขององค์การมหาชนได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานประจำให้แก่องค์การมหาชน เรียกว่า “เจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชน” ตามมาตรา 35 และผู้ปฏิบัติงานที่มีลักษณะชั่วคราวให้แก่องค์การมหาชน เรียกว่า “ลูกจ้างขององค์การมหาชน” นอกจากนี้ ยังมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มาปฏิบัติงานในองค์การมหาชนเป็นการชั่วคราวได้ เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา (มาตรา 36) สิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่าง ๆ ของบุคลากรขององค์การมหาชนจะได้รับไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน (มาตรา 38)

ความสัมพันธ์กับรัฐ

โดยที่องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสาธารณะโดยใช้งบประมาณแผ่นดิน ทำให้องค์การมหาชนต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐในลักษณะของการกำกับดูแลแต่รายงานการจัดสรรงบประมาณและการกำกับดูแลองค์การมหาชนย่อมเป็นไปโดย การเคารพหลักการของความเป็นอิสระในการดำเนินงานขององค์การมหาชนระบบงบประมาณและการกำกับดูแลที่เคารพความเป็นอิสระเงินทุนในการดำเนินกิจการบริการสาธารณะขององค์การมหาชนอาจจะมีที่มาได้หลายทางตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 12 “ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินกิจการขององค์การมหาชน ประกอบด้วย

1. เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมา
2. เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม
3. เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี
4. เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
5. ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการ
6. ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินขององค์การมหาชน”

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รายได้หลักขององค์การมหาชนจะมาจากเงินงบประมาณแผ่นดินที่รัฐจัดสรร และจากบทบัญญัติตามมาตรา 12 (3) ก็ได้ระบุวิธีการจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์การมหาชนไว้อย่างชัดเจนว่า จะต้องจัดสรรให้เป็นเงินอุดหนุนทั่วไปที่จัดสรรให้เป็นรายปีตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นข้อยืนยันความเป็นอิสระในทางการบริหารงบประมาณขององค์การมหาชน เพราะเงินทุนอุดหนุนทั่วไปที่รัฐจัดสรรให้ในแต่ละปีนั้นอยู่จะภายใต้ดุลยพินิจขององค์การมหาชนที่จะตัดสินใจในเรื่องประเภทและจำนวนการใช้จ่ายได้เองตามความเหมาะสม อย่างไรก็ดี คณะรัฐมนตรีได้กำหนดกรอบวงเงินรวมสำหรับค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรสำหรับองค์การมหาชน เช่น เงินเดือน ค่าตอบแทน เบี้ยประชุม เป็นต้น ไว้ไม่เกินร้อยละ 30 ของเงินอุดหนุนประจำปี หากองค์การมหาชนใดไม่สามารถดำเนินการให้อยู่ในกรอบวงเงินดังกล่าวได้ ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณายกเว้น

นอกจากการบริหารงบประมาณที่ได้มาในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปที่มีความเป็นอิสระในการใช้จ่ายและเป็นการได้งบประมาณโดยไม่ต้องส่งงบประมาณส่วนที่เหลือจ่ายคืนคลังตามวิธีปฏิบัติปกติของงบประมาณของส่วนราชการแล้ว รายได้ขององค์การมหาชนไม่เป็นรายได้ที่จะต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณอีกด้วย (มาตรา 14) สำหรับการกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์การมหาชนให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและอยู่ในกรอบนโยบายของรัฐนั้น พระราชบัญญัติองค์การมหาชนกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนนั้น ๆ (มาตรา 43) นอกจากอำนาจกำกับดูแลดังกล่าวแล้ว องค์การมหาชนต้องจัดทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีฯ โดยให้กล่าวถึงผลงานขององค์การมหาชนในปีที่ผ่านมา และคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการโดยตรง และแผนงานที่จะจัดทำในภายหน้าอีกด้วย (มาตรา 41)

ระบบการตรวจสอบประเมินผลที่เน้นประสิทธิภาพ

เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการดำเนินงาน การบัญชีและการเงินที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบประเมินผล พระราชบัญญัติองค์การมหาชนได้บัญญัติให้องค์การมหาชน ต้องวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบบัญชีและระบบตรวจสอบภายในที่เป็นมาตรฐานสากล (มาตรา 39) และในทุกรอบปีองค์การมหาชนจะถูกตรวจสอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สิน จากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (มาตรา 40)

นอกจากนี้ นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 คณะรัฐมนตรีได้กำหนดระบบการประเมินผลสำหรับองค์การมหาชนเพื่อพิสูจน์ถึงความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าขององค์การมหาชนโดยให้องค์การมหาชนทุกแห่งมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การมหาชนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และลงนามตามคำรับรองผลการปฏิบัติงานระหว่างรัฐมนตรีกับประธานคณะกรรมการและระหว่างประธานคณะกรรมการกับผู้อำนวยการเพื่อให้การดำเนินกิจการขององค์การมหาชนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ และเมื่อครบกำหนด 1 ปี ภายหลังจากการลงนามตามคำรับรองผลการปฏิบัติงานแล้ว องค์การมหาชนแต่ละแห่งจะได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองฯ

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่กำหนดทั้งนี้องค์การมหาชน ถือเป็นหน่วยงานของรัฐโดยหน่วยงานของรัฐประกอบด้วย :-

1. ส่วนราชการ
2. รัฐวิสาหกิจ
3. หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ
4. องค์การมหาชน
   - 4.1 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
   - 4.2 สำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ
   - 4.3 องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
   - 4.4 สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
   - 4.5 สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์
   - 4.6 สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ
   - 4.7 สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน
   - 4.8 สำนักงานพัฒนาพิงคนคร
   - 4.9 สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
   - 4.10 สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ
   - 4.11 สำนักงานองค์การทหารผ่านศึก
   - 4.12 สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน
   - 4.13 สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
   - 4.14 สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
   - 4.15 สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
   - 4.16 สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
   - 4.17 สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ
   - 4.18 องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก
   - 4.19 สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
   - 4.20 ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ
   - 4.21 สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ
   - 4.22 สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
   - 4.23 สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
   - 4.24 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

4.25 หอภาพยนตร์

4.26 ศูนย์คุณธรรม

4.27 สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (TINT), สทน.

4.28 สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA)

4.29 สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ

4.30 สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน

4.31 สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร

4.32 สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

4.33 ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์

4.34 สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา

4.35 โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

4.36 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

4.37 โรงพยาบาลบ้านแพ้ว

4.38 สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล

5. ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561

แนวคิด

1. การควบคุมภายในเป็นกลไกที่จะทำให้หน่วยงานของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

2. การควบคุมภายในเป็นส่วนประกอบที่แทรกอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงานของรัฐ การควบคุมภายในเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง มิใช่เป็นผลสุดท้ายของการกระทำ

3. การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของหน่วยงานของรัฐ โดยผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ตรวจสอบภายใน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้มีการควบคุมภายในเกิดขึ้น ซึ่งไม่ใช่เพียงการกำหนดนโยบาย ระบบงาน คู่มือการปฏิบัติงานและแบบฟอร์มดำเนินงานเท่านั้น หากแต่ต้องมี การปฏิบัติ

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

4. การควบคุมภายในสามารถให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดของหน่วยงานของรัฐ อย่างไรก็ตาม การควบคุมภายในที่กำหนดก็อาจจะไม่สามารถให้ความมั่นใจ แก่ผู้กำกับดูแล และฝ่ายบริหาร ว่าการดำเนินงานจะบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์

5. การควบคุมภายในควรกำหนดให้เหมาะสมกับโครงสร้างองค์กรและภารกิจของหน่วยงานของรัฐ

คำนิยาม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(1) ส่วนราชการ

(2) รัฐวิสาหกิจ

(3) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(4) องค์การมหาชน

(5) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(7) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคล หรือคณะบุคคล ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล หรือบังคับบัญชาของหน่วยงานของรัฐ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ

“ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

“ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

ขอบเขตการใช้

มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ จัดทำขึ้นสำหรับหน่วยงานของรัฐเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับลักษณะ ขนาด และความซับซ้อนของงานในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ และมีการติดตามประเมินผลและปรับปรุงการควบคุมภายในให้เพียงพอเหมาะสม รวมทั้งมีการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในแต่ละด้าน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน (Operations Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน รวมถึงการบรรลุเป้าหมายด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน ตลอดจนการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ

2. วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน (Reporting Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรายงานทางการเงินและไม่ใช่การเงิน ที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการรายงานที่เชื่อถือได้ ทันเวลา โปร่งใส หรือข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

3. วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ (Compliance Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน

หน่วยงานของรัฐได้กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ ซึ่งมีความแตกต่างในแต่ละหน่วยงาน การควบคุมภายในจะเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐสามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทั้งนี้การควบคุมภายในจะประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)
2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
3. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
4. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
5. กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring Activities)

1. สภาพแวดล้อมการควบคุม

สภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีการนำการควบคุมภายใน มาปฏิบัติทั่วทั้งหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องสร้างบรรยากาศให้ ทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งการดำเนินงานที่คาดหวังของผู้กำกับดูแล และฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมการควบคุมดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อ องค์ประกอบของการควบคุมภายในอื่นๆ

สภาพแวดล้อมการควบคุมประกอบด้วย 5 หลักการ ดังนี้

(1) หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

(2) ผู้กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและมีหน้าที่ กำกับดูแลให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการควบคุมภายใน รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

(3) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่เหมาะสมในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับดูแล

(4) หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

(5) หน่วยงานของรัฐกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามระบบ การควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

2. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น ฝ่ายบริหารควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภารกิจ ภายในทั้งหมดที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย 4 หลักการ ดังนี้

1. หน่วยงานของรัฐระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์

2. หน่วยงานของรัฐระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายใน อย่างครอบคลุมทั้งหน่วยงานของรัฐ และวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น

3. หน่วยงานของรัฐพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริต เพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยง ที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

4. หน่วยงานของรัฐระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบ การควบคุมภายใน

3. กิจกรรมการควบคุม

กิจกรรมการควบคุมเป็นการปฏิบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่า การปฏิบัติตามการสั่งการของฝ่ายบริหารจะลดหรือควบคุมความเสี่ยงให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมการควบคุมควรได้รับการนำไปปฏิบัติทั่วทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ ในกระบวนการปฏิบัติงานขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

กิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย 3 หลักการ ดังนี้

1. หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุม เพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

2. หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์

3. หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกิจกรรมการควบคุม โดยกำหนดไว้ในนโยบาย ประกอบด้วยผลสำเร็จที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง

4. สารสนเทศและการสื่อสาร

สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานของรัฐที่จะช่วยให้มีการดำเนินการตามการควบคุมภายในที่กำหนด เพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในและภายนอก และเป็นช่องทางเพื่อให้ทราบถึงสารสนเทศที่สำคัญในการควบคุมการดำเนินงาน ของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารจะช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงความรับผิดชอบ และความสำคัญของการควบคุมภายในที่มีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

สารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย 3 หลักการ ดังนี้

1. หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

2. หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารภายในเกี่ยวกับสารสนเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบ ที่มีต่อการควบคุมภายในซึ่งมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

3. หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตาม การควบคุมภายในที่กำหนด

5. กิจกรรมการติดตามผล

กิจกรรมการติดตามผลเป็นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน การประเมินผลเป็นรายครั้งหรือ เป็นการประเมินผลทั้งสองวิธีร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามหลักการในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในทั้ง 5 องค์ประกอบ กรณีที่ผลการประเมินการควบคุมภายใน จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ ให้รายงานต่อฝ่ายบริหาร และผู้กำกับดูแล อย่างทันเวลา

กิจกรรมการติดตามผลประกอบด้วย 2 หลักการ ดังนี้

1. หน่วยงานของรัฐระบุ พัฒนา และดำเนินการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และหรือการประเมินผล เป็นรายครั้งตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2. หน่วยงานของรัฐประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในอย่างทันเวลา ต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแล เพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

หลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

ข้อ 1 ในหลักเกณฑ์นี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(1) ส่วนราชการ

(2) รัฐวิสาหกิจ

(3) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(4) องค์การมหาชน

(5) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(7) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคล หรือคณะบุคคล ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลหรือบังคับบัญชาของหน่วยงานของรัฐ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ

“ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินผล การควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ

“ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงาน ของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติ ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

ข้อ 2 ให้หน่วยงานของรัฐจัดวางระบบการควบคุมภายใน โดยใช้มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็นแนวทางในการจัดวางระบบการควบคุมภายในให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือที่ได้ปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ จัดวางระบบการควบคุมภายในตามวรรคหนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับแต่วันที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือที่ได้ปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ โดยให้มีการรายงานตามข้อ 6 และข้อ 7

ข้อ 3 ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการประเมินผลการควบคุมภายในตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนดไว้ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยให้มีการรายงานตามข้อ 4 และข้อ 9

ข้อ 4 ให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลให้มีการนำมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ใช้เป็นแนวทางในการจัดวางระบบการควบคุมภายในและประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ

ข้อ 5 ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งโดยมีหน้าที่ ดังนี้

(1) อำนวยการในการประเมินผลการควบคุมภายใน

(2) กำหนดแนวทางการประเมินผลการควบคุมภายในในภาพรวมของหน่วยงานของรัฐ

(3) รวบรวม พิจารณากลั่นกรอง และสรุปผลการประเมินการควบคุมภายในในภาพรวม ของหน่วยงานของรัฐ

(4) ประสานงานการประเมินผลการควบคุมภายในกับหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้อง

(5) จัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ

ทั้งนี้ องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

ข้อ 6 รายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย

(1) การรับรองการจัดวางระบบการควบคุมภายในของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

(2) รายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน โดยอย่างน้อยต้องแสดงข้อมูล ดังนี้

(2.1) ภารกิจตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานของรัฐ หรือภารกิจตามแผนการดำเนินงาน ที่สำคัญของหน่วยงานของรัฐ

(2.2) วัตถุประสงค์การดำเนินงานตามข้อ 6 (2.1)

(2.3) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุมของหน่วยงานของรัฐ

(2.4) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

(2.5) กิจกรรมการควบคุมที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงตามข้อ 6 (2.4)

(2.6) ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมการควบคุมตามข้อ 6 (2.5)

ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวให้เป็นไปตามแบบรายงานที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ปฏิบัตินี้ โดยหน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดแบบรายงานเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 7 ให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ ตามข้อ 6 ให้ผู้กำกับดูแลภายใน 60 วัน นับแต่วันที่จัดวางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ข้อ 8 ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย

(1) การรับรองว่าการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐเป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติที่กระทรวงการคลังกำหนด

(2) การประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน ประกอบด้วย

(2.1) สภาพแวดล้อมการควบคุม

(2.2) การประเมินความเสี่ยง

(2.3) กิจกรรมการควบคุม

(2.4) สารสนเทศและการสื่อสาร

(2.4) กิจกรรมการติดตามผล

(3) การประเมินผลการควบคุมภายในของภารกิจตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานของรัฐ หรือภารกิจตามแผนการดำเนินงานที่สำคัญของหน่วยงานของรัฐ

(4) ความเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการสอบทานการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ

ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวให้เป็นไปตามแบบรายงานที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ปฏิบัตินี้ โดยหน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดแบบรายงานเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 9 ให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ (1) ยกเว้นหน่วยงานของรัฐตามวรรคสอง และหน่วยงานของรัฐตามข้อ (2) (3) (4) (5) และ (7) เสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน ระดับหน่วยงานของรัฐตามข้อ 8 ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาลงนาม และจัดส่งให้ผู้กำกับดูแล และกระทรวงเจ้าสังกัด ภายใน 90 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือสิ้นปีปฏิทิน แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ กรณีที่ผู้กำกับดูแลเป็นบุคคลเดียวกับกระทรวงเจ้าสังกัด ให้ถือว่ากระทรวงเจ้าสังกัดได้รับทราบรายงานนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ (1) กรณีจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน เสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐตามข้อ 8 ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาลงนาม ภายใน 90 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ (6) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล ตำบลเสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐตามข้อ 8 ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาลงนาม และจัดส่งให้นายอำเภอเพื่อให้คณะกรรมการที่นายอำเภอจัดให้มีขึ้น ดำเนินการรวบรวมและสรุปรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในดังกล่าวมาจัดทำรายงาน การประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ และส่งให้สำนักงานส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นจังหวัด ภายใน 90 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ (6) กรณีเทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ ตามข้อ 4 ต่อหัวหน้าหน่วยงาน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ของรัฐเพื่อพิจารณาลงนาม และจัดส่งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ภายใน 90 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ (6) กรณีเมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร เสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐตามข้อ 4 ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาลงนาม และให้จัดส่งรายงานต่อกระทรวงการคลังโดยตรง ภายใน 90 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ข้อ 10 ให้กระทรวงเจ้าสังกัดดำเนินการรวบรวมและสรุปรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน ที่ได้รับตามข้อ 9 วรรคหนึ่ง มาจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับกระทรวง และส่งให้กระทรวงการคลังภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือสิ้นปีปฏิทินแล้วแต่กรณี

กรณีหน่วยงานของรัฐที่ไม่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวง ให้จัดส่งรายงานต่อกระทรวงการคลังโดยตรงภายใน 90 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือสิ้นปีปฏิทินแล้วแต่กรณี ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดรวบรวมและสรุปรายงานการประเมินผล การควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับตามข้อ 9 วรรคสาม และวรรคสี่ มาจัดทำรายงาน การประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด แล้วเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ และสำเนาให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้วย ให้คณะกรรมการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีขึ้น ดำเนินการรวบรวมและสรุปรายงาน การประเมินผลการควบคุมภายในที่ได้รับตามวรรคสาม และข้อ ๙ วรรคสอง มาจัดทำรายงานการประเมินผล การควบคุมภายในภาพรวมจังหวัด แล้วเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาลงนาม และส่งให้กระทรวงการคลังภายใน 180 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ข้อ 11 ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ผู้กำกับดูแล กระทรวงเจ้าสังกัด ใช้ข้อมูลรายงานการประเมินผล เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐสามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ข้อ 12 กรมบัญชีกลางเป็นผู้กำหนดคู่มือหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ

ข้อ 13 ในกรณีกระทรวงการคลังขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการชี้แจง และหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวต้องชี้แจง และหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 14 กรณีหน่วยงานของรัฐไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดได้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

หลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ประกอบในการจัดทำรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายในและรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

การใช้รูปแบบรายงาน

1. แบบรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

1.1 หนังสือรับรองการจัดวางระบบการควบคุมภายใน (แบบ วค. 1) เป็นแบบหนังสือรับรองการจัดวางระบบการควบคุมภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือปรับโครงสร้างใหม่

1.2 รายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน (แบบ วค. 2)

เป็นแบบรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือปรับโครงสร้างใหม่ เพื่อระบุภารกิจ/กิจกรรม/งาน สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบ ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันความเสี่ยง และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2. แบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน

2.1 หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (ระดับหน่วยงานของรัฐ) (แบบ ปค. 1) เป็นแบบหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติฯ ข้อ 9 และข้อ 10 วรรคสาม

2.2 หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (กรณีกระทรวงเจ้าสังกัดส่งรายงานต่อกระทรวงการคลัง หรือจังหวัดส่งรายงานในภาพรวมจังหวัดต่อกระทรวงการคลัง) (แบบ ปค. 2) เป็นแบบหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายในสำหรับกระทรวงเจ้าสังกัด หรือสำหรับจังหวัดในภาพรวมจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อส่งกระทรวงการคลัง ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติฯ ข้อ 10 วรรคหนึ่ง และวรรคสี่

2.3 หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (กรณีหน่วยงานของรัฐไม่อยู่ในสังกัดกระทรวง)(แบบ ปค. 3) เป็นแบบหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ กรณีหน่วยงาน ของรัฐไม่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวง เพื่อส่งกระทรวงการคลัง ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติฯ ข้อ 10 วรรคสอง

2.4 รายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปค. 4) เป็นแบบรายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

2.5 รายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค. 5) เป็นแบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

2.6 รายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน (แบบ ปค. 6) เป็นแบบรายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุชาสรีย์ หมื่นตาบุตร (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการควบคุมภายใน กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 1 – 30 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการควบคุมภายในสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 1 – 30 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 – 3 กรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ซึ่งมีค่า Eigen ทั้งหมด มากกว่า 1.00 ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมของตัวแปรทั้งหมดเป็นร้อยละได้ 64.985% ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์และระบุความเสี่ยง ติดตามและ การประเมินผลงาน ระบบสารสนเทศการสื่อสาร การควบคุม การจัดการภายใน และการประเมินโดยฝ่ายบริหาร แต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนร้อยละได้ 29.626, 13.760, 5.492, 4.598, 4.055, 3.986 และ 3.468 ตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบ ที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์และการระบุความเสี่ยงมีค่าความแปรปรวนเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดซึ่งแสดงว่ามีผลกระทบ ต่อการควบคุมภายในสำนักงานสรรพากรภาค 1 - 3 กรุงเทพมหานคร มากที่สุด

นุจรี กลั่นตอน (2553) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการควบคุมมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือในเรื่องปรัชญาและลักษณะการทำงานของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการบริหารและการปฏิบัติงานโครงสร้างของหน่วยงานการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบรวมถึงนโยบายการบริหารและพัฒนาด้านบุคลากรองค์กรได้มีระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง แนวปฏิบัติหรือคู่มือในการ ปฏิบัติงานระบุไว้เพื่อให้พนักงานนั้นสามารถปฏิบัติตามได้ทำให้เห็นว่าองค์กร มีการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุมที่ดี

ทิพย์สุดา เมฆฉาย (2550) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดด้านการควบคุมภายในของ COSO และระบบการควบคุมภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวคิดด้านการควบคุมภายในของ COSO และระบบการควบคุมภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฮอด จังหวัดเชียงใหม่มีความคล้ายคลึงกัน พนักงานของธนาคารมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของธนาคารเป็นอย่างดี ทราบว่าธนาคารมีวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายในและพนักงานให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติของธนาคาร โดยเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามความเข้าใจ ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของธนาคาร และนำข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละเป็นการคำนวณหาจากจำนวนคำตอบในแต่ละเรื่องเปรียบเทียบกับจำนวนรวม ทั้งหมด โดยเปรียบเทียบแนวคิดด้านการควบคุมภายในของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฮอด จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของพนักงานธนาคาร เกี่ยวกับการควบคุมภายในของการปฏิบัติงานที่ใช้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันโดยแบ่งหัวข้อการเปรียบเทียบตามองค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO

กุสุมา โสเขียว (2549) ศึกษาผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางบัญชี ผลการวิจัยพบว่า นักบัญชีจดทะเบียนมีความคิดเห็นด้วยกับการมีประสิทธิภาพการควบคุมภายใน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของ

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

การควบคุมและด้านการติดตามและการประเมินผล จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ด้านความเข้าใจได้และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (2) ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านกิจกรรมการควบคุม มีความสัมพันธ์และผลกระทบ เชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (3) ประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ด้านสารสนเทศและการสื่อสารมีความสัมพันธ์และผลกระทบชิงบวกกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีโดยรวม ด้านความเชื่อถือได้ ด้านการเปรียบเทียบกันได้

ดีใหม่ อินทรพานิชย์ (2551) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการควบคุมภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าผู้บริหารและคณะกรรมการฝ่ายบริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนทุกระดับให้มีความรู้ความสามารถ

ธนชัชา โยธาทัย (2549) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าระบบการควบคุมภายในที่ผู้บริหารกำหนดขึ้นมีการติดตามประเมินผล โดยกำหนดให้พนักงานรายงานผลการปฏิบัติงานจัดให้มีการตรวจสอบติดตามผลและผู้บริหารจะใชข้อ้มูลดังกล่าวประเมินระบบการควบคุมภายในว่ามีความเหมาะสมและเพียงพอสามารถใช้ได้กับสถานการณ์ปัจจุบันได้ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า

Al Zwyalif (2015) ได้ศึกษาบทบาทของการควบคุมภายในในการเสริมสร้างการกำกับ ดูแลกิจการ : หลักฐานประเทศจอร์แดน พบว่า การควบคุมภายในมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการกำกับดูแลกิจการของบริษัทประกันภัยในจอร์แดนและความสำเร็จของการกำกับดูแลกิจการ ต้องมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบทั้ง 5 ของระบบการควบคุมภายใน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล

Hsing and Wang (2014) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประโยชน์ของการควบคุมภายในภายใต้ระบบ ERP : ประเทศไต้หวัน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อประโยชน์ของการควบคุมภายในขององค์กรภายใต้ระบบ ERP คือ คุณภาพของระบบและคุณภาพของข้อมูล คุณภาพของการให้การบริการ คุณภาพของระบบการควบคุมภายในและคุณภาพของการสื่อสารที่ดี โดยที่การดำเนินงานและการควบคุมภายในขององค์กรมีความสัมพันธ์กับการควบคุมภายในภายใต้ระบบ ERP ทั้งยังช่วยส่งเสริมให้องค์กรได้รับประโยชน์จากการควบคุมภายในที่กำหนดได้ดียิ่งขึ้น

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบเจาะจง คือ บุคลากรใน องค์การมหาชน ในประเทศไทย จำนวน 38 องค์การมหาชน องค์การละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 114 คน ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา)

3.1.2 ผู้บริหารระดับหัวหน้าแผนกงาน หรือหัวหน้าฝ่าย (ผอ./หัวหน้า:- ในระดับสำนัก ระดับฝ่าย ระดับงาน ตรวจสอบภายใน หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง)

3.1.3 ระดับปฏิบัติการ (เจ้าหน้าที่/ ลูกจ้าง)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง แบ่งลักษณะของแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของบุคลากรหน่วยงานองค์การมหาชนในประเทศไทย ลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และ ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายในองค์การมหาชน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

คะแนน	ระดับการควบคุมภายใน
5	มีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
4	มีระดับความคิดเห็นด้วยมาก
3	มีระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง
2	มีระดับความคิดเห็นด้วยน้อย
1	มีระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

และใช้เกณฑ์การวดัค่าคะแนนตาม Liker Scale (Cooper and Schindler, 1989) ในการวิเคราะห์วิจัย ใช้สูตรอันตรภาคชั้น ดังนี้

อันตรภาคชั้น = (คะแนนสูงสุด –คะแนนต่ำสุด) /จำนวนชั้น

= (5-1) / 5

= 0.80

จากการคำนวณค่าคะแนนตาม Liker Scale พบว่า ความห่างของอันตรภาคชั้น ในแต่ละ ช่วงเท่ากัน 0.80 จึงได้น มาเป็นเกณฑ์ ประเมินระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีกำหนด ช่วงคะแนนความเห็น ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.00 – 1.80 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.81 – 2.60 หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 2.61 – 3.40 หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วยระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่งคือ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี หนังสือ งานวิจัย และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการวิจัย

เนื้อหาในการวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วย การประเมินการควบคุมภายในขององค์การมหาชน ซึ่งถือเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการควบคุมภายในของ Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission (COSO) ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)

องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

องค์ประกอบที่ 4 สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

องค์ประกอบที่ 5 การติดตามและการประเมินผล (Monitoring)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

พ.ศ. 2561 ตามแนวคิดของ COSO

1. สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)
2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
3. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
4. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
5. การติดตามและการประเมินผล (Monitoring)

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ให้กับบุคลากร ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง ผู้บริหาร หัวหน้างาน และระดับปฏิบัติงาน ของหน่วยงานองค์การมหาชนในประเทศไทย

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม รายละเอียด แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน ความหมายของการควบคุมภายใน วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2561 และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาร่างเป็นคำถามตามองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

2. สร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และคณะกรรมการวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงและความครอบคลุมของเนื้อหา ว่าตรงตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยหรือไม่แล้วนำ มาปรับปรุงแก้ไข

3. นำ แบบสอบถามที่ได้รับการปรังปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มอย่าง จำนวน 30 คน โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.968 ซึ่งหมายถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับ สูง เพื่อทำการทดสอบแบบสอบถามก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของ Cronbach (1970, อ้างถึงใน สุพัตรา บุญโญปกรณ์, 2561) ซึ่ง มีเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

ค่า 0.00 – 0.59 หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับ ต่ำ

ค่า 0.60 – 0.77 หมายถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับ ปานกลาง

ค่า 0.78 – 1.00 หมายถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับ สูง

4. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในระบบ e-Document (ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์) เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ภายใน 30 วัน

2. เมื่อครบกำหนด 30 วัน ผู้วิจัยได้ติดตาม และได้รับแบบสอบถามกลับคืน 107 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.58 ซึ่งถือว่าเพียงพอต่อการวิเคราะข้อมูล Cobanoglu et al. (2001, อ้างถึงใน นิศาชล รัตนมณี และประสพชัย พสุนนท์, 2562) อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามทางเว็บไซต์ หรืออินเทอร์เน็ต (Web Based Questionnaire) ไว้ที่ค่าเฉลี่ยขั้นต่ำร้อยละ 50 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ SPSS โดยใช้การวิเคราะห์ ดังนี้

3.3.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3.2 สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) วิเคราะห์องค์ประกอบของการควบคุมภายใน (Factor Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ เป็นการลดจำนวนตัวแปรโดยให้ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากอยู่ในกลุ่มเดียวกันและสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) โดยใช้วิธีสกัดปัจจัยแบบองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis : PCA) พิจารณาจำนวนองค์ประกอบที่มีค่าไอ เกน (Eigenvalue) เท่ากับหรือมากกว่า 1 ขึ้นไป และหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบแวริแมกซ์ (Varimax) เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบหลักที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ผู้วิจัย ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในองค์การมหาชน และตำแหน่งงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล

ตอนที่ 3 วิเคราะห์องค์ประกอบของการควบคุมภายใน (Factor Analysis)

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ		จำนวน(ความถี่)	ร้อยละ
1. เพศ	1.1 ชาย	34	31.8
	1.2 หญิง	73	68.2
	รวม	**107**	**100.0**

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ		จำนวน(ความถี่)	ร้อยละ
2. อายุ			
	2.1 น้อยกว่า 25 ปี	9	8.4
	2.2 25 - 34 ปี	33	30.8
	2.3 35 - 45 ปี	45	42.1
	2.4 มากกว่า 45 ปี	20	18.7
	รวม	**107**	**100.0**
3. ระดับการศึกษา			
	3.1 ต่ำกว่า ปริญญาตรี	10	9.3
	3.2 ปริญญาตรี	69	64.5
	3.3 ปริญญาโท	28	26.2
	รวม	**107**	**100.0**
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในองค์การมหาชน			
	5.1 น้อยกว่า 1 ปี	2	2.3
	5.2 1 – 2 ปี	27	30.7
	5.3 3 – 5 ปี	47	53.4
	5.4 มากกว่า 5ปี	12	13.6
	รวม	**88**	**100.0**
5. ตำแหน่งงาน			
	5.1 ผู้บริหารระดับสูง	14	13.1
	5.2 ผู้บริหารระดับหัวหน้างาน	27	25.2
	5.3 ผู้ปฏิบัติการ	66	61.7
	รวม	**107**	**100.0**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า บุคลากรในองค์การมหาชน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.2) อายุ 35-45 ปี (ร้อยละ 42.1) ระดับการศึกษา ปริญญาตรี (ร้อยละ 64.5) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในองค์การมหาชน 3 – 5 ปี (ร้อยละ 53.4) ตำแหน่งงาน ผู้ปฏิบัติการ (ร้อยละ 61.7)

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตอนที่ 2 องค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง โดยรวมและเป็นรายด้าน

องค์ประกอบการควบคุมภายใน	$\overline{X}$	S. D	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	3.935	0.797	มาก
2. ด้านการประเมินความเสี่ยง	4.063	0.704	มาก
3. ด้านกิจกรรมการควบคุม	3.904	0.863	มาก
4. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	3.935	0.876	มาก
5. ด้านการติดตามประเมินผล	3.902	0.821	มาก
โดยรวม	3.948	0.741	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า บุคลากรในองค์การมหาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.948) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับดังนี้ ด้านด้านการประเมินความเสี่ยง ($\overline{X}$= 4.063) ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และ ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ($\overline{X}$= 3.935) และ ด้านกิจกรรมการควบคุม ($\overline{X}$= 3.904)

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม

ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	$\overline{X}$	S. D	ระดับความคิดเห็น
1. มีการกำหนดนโยบายการบริหารแนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ	4.019	0.901	มาก
2. มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน	3.850	0.969	มาก
3. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน	3.935	0.924	มาก

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	$\overline{X}$	S. D	ระดับความคิดเห็น
4. คณะกรรมการให้ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี	3.935	0.974	มาก
โดยรวม	**3.935**	**0.797**	**มาก**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า บุคลากรในองค์การมหาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการกำหนดนโยบายการบริหารแนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ ($\overline{X}$= 4.019) มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน และคณะกรรมการให้ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี ($\overline{X}$= 3.935) มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน ($\overline{X}$= 3.850)

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านการประเมินความเสี่ยง

ด้านการประเมินความเสี่ยง	$\overline{X}$	S. D	ระดับความคิดเห็น
1. ต้นปีงบประมาณมีการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้น ทุกรอบปีงบประมาณ	4.065	0.872	มาก
2. มีการนำวิธีการกลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยงแต่ละประเภท	4.178	0.822	มาก
3. มีการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน	4.084	0.933	มาก
4. มีการติดตามประเมินผลกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกไตรมาส	3.925	1.007	มาก
โดยรวม	**4.063**	**0.704**	**มาก**

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บุคลากรในองค์การมหาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านการประเมินความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีต้นปีงบประมาณมีการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้น ทุกรอบปีงบประมาณ ($\overline{X}$= 4.065) มีการนำวิธีการกลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยงแต่ละประเภท ($\overline{X}$= 4.178) และมีการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ($\overline{X}$= 4.084)

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านกิจกรรมการควบคุม

ด้านกิจกรรมการควบคุม	$\overline{X}$	S. D	ระดับความคิดเห็น
1. มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ไว้อย่างชัดเจน	3.991	1.032	มาก
2. มีการกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ หรือบุคคล ไว้อย่างชัดเจน	3.851	0.989	มาก
3. ผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข	3.851	1.008	มาก
4. มีมาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงาน	3.925	1.016	มาก
โดยรวม	**3.904**	**0.863**	**มาก**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า บุคลากรในองค์การมหาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง กิจกรรมการควบคุม อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ไว้อย่างชัดเจน ($\overline{X}$= 3.991) มีมาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงาน ($\overline{X}$= 3.925) มีการกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ หรือบุคคลไว้อย่างชัดเจน และผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข ($\overline{X}$= 3.851)

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	$\overline{X}$	S. D	ระดับความคิดเห็น
1. เจ้าหน้าที่ทุกคน ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน	3.972	0.946	มาก
2. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง	3.972	1.050	มาก
3. มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดี ระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน	3.869	1.010	มาก
4. ผู้บริหารให้ความสนใจในข้อสังเกตหรือของเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายนอก	3.925	1.025	มาก
โดยรวม	**3.935**	**0.876**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า บุคลากรในองค์การมหาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีเจ้าหน้าที่ทุกคน ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน และ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง ($\overline{X}$= 3.972) มีผู้บริหารให้ความสนใจในข้อสังเกตหรือของเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายนอก ($\overline{X}$= 3.925) มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดี ระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ($\overline{X}$= 3.869)

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านการติดตามและประเมินผล

ด้านการติดตามและประเมินผล	$\overline{X}$	S. D	ระดับความคิดเห็น
1. มีการกำหนดกรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี	3.869	1.001	มาก
2. มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการสั่งการให้แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ	3.794	0.988	มาก
3. มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ระบุความแตกต่างเพื่อรายงานให้ผู้บริหารรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร	3.916	0.943	มาก
4. เมื่อติดตามผลแล้ว มีการจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าหน่วยงาน เป็นประจำทุกไตรมาส	4.028	1.014	มาก
โดยรวม	**3.902**	**0.821**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า บุคลากรในองค์การมหาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ด้านการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีเมื่อติดตามผลแล้ว มีการจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าหน่วยงาน เป็นประจำทุกไตรมาส ($\overline{X}$= 4.028) มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ระบุความแตกต่างเพื่อรายงานให้ผู้บริหารรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ($\overline{X}$= 3.916) มีการกำหนดกรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี ($\overline{X}$= 3.869)

4.3 ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

การศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ เป็นการลดจำนวนตัวแปรโดยให้ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากอยู่ในกลุ่มเดียวกันและสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) โดยใช้วิธีสกัดปัจจัยแบบองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis : PCA) พิจารณาจำนวนองค์ประกอบที่มีค่าไอ เกน (Eigenvalue) เท่ากับหรือมากกว่า 1 ขึ้นไป และหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบแวริแมกซ์ (Varimax) เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบหลักที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้และก่อนนำตัวแปรไปใช้ได้ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือ และการวัดความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ก่อนนำ ไปวิเคราะห์

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

4.2.1 การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำ แบบสอบถามที่ได้รับการปรังปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มอย่าง จำนวน 30 คน โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.968 ซึ่งหมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง เพื่อทำการทดสอบแบบสอบถามก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของ ครอนบราช (Cronbach's Alpha Coefficient) (อ้างถึงใน สุพัตรา บุญโญปกรณ์, 2561) ซึ่ง มีเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

ค่า 0.00 – 0.59 หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับ ต่ำ

ค่า 0.60 – 0.77 หมายถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับ ปานกลาง

ค่า 0.78 – 1.00 หมายถึงแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับ สูง

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Cronbach's Alpha	N
0.968	30

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่า Cronbach's Alpha Coefficient ทั้ง 30 ตัวอย่าง เท่ากับ 0.968 อยู่ระหว่างค่า 0.78 – 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ต่อไป

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายด้าน

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	**Cronbach's Alpha if Item Deleted**
1. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม	0.959
2.ด้านการประเมินความเสี่ยง	0.962
3.ด้านกิจกรรมการควบคุม	0.964
4.ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	0.968
5.ด้านการติดตามประเมินผล	0.967
โดยรวม	**0.953**

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตามองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ มีค่า Cronbach's Alpha Coefficientา อยู่ระหว่างค่า 0.959 – 0.968 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ต่อไป

4.3.2 การวัดค่าความเหมาะสมขององค์ประกอบด้วย Kaiser-Meyer-Olkin: KMO และค่า Bartlett’s Test

ตารางที่ 4.10 แสดงค่า KMO และ Bartlett’s Test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.945
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1650.203
	df	190
	Sig.	0.000

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การใช้Kaiser-Meyer-Olkin: KMO วัดความเหมาะสมของข้อมูล มีค่าเท่ากับ 0.945 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 และเข้า ใกล้ค่า 1 (Kerlinger, 1986) จึงสรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบหรือปัจจัย (Factor Analysis) และ Bartlett's Test of Sphericity เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้ค่าสถิติทดสอบ (Chi-Square) เท่ากับ1650.203 และได้ค่า Significance เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กัน จึงมีความเหมาะสมในการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบหรือปัจจัย (Factor Analysis) ต่อไป (ธีระดา ภิญโญ, 2561)

4.2.3 ค่าความแปรปรวน Total Variance Explained

ผู้วิจัยได้สกัดองค์ประกอบ โดยวิธี Principal Component Analysis โดยพิจารณาจำนวนองค์ประกอบที่มีค่า Eigenvalue เท่ากับหรือมากกว่า 1 ขึ้นไป และหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบ Varimax เพื่อหาจำนวนองค์ ประกอบหลักได้ค่าความแปรปรวนดัง ตารางต่อไปนี้

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.11 แสดงค่า Total Variance Explained จากการทำ Factor Analysis

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	11.695	58.474	58.474	11.695	58.474	58.474	7.740	38.701	38.701
2	1.081	5.403	63.877	1.081	5.403	63.877	5.035	25.176	63.877
3	.871	4.355	68.232						
4	.717	3.585	71.817						
5	.655	3.275	75.093						
6	.605	3.026	78.119						
7	.578	2.892	81.011						
8	.562	2.810	83.820						
9	.471	2.355	86.175						
10	.409	2.046	88.221						
11	.384	1.918	90.139						
12	.328	1.638	91.777						
13	.295	1.476	93.254						
14	.285	1.423	94.677						
15	.254	1.269	95.946						
16	.216	1.079	97.025						
17	.173	.864	97.889						
18	.159	.796	98.685						
19	.149	.746	99.431						
20	.114	.569	100.000						
Extraction Method: Principal Component Analysis.									

จากตารางที่ 4.11 เมื่อทำการสกัดองค์ประกอบแล้วพบว่าจากทั้งหมด 20 ตัวแปร มี 2 องค์ประกอบที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้คือ องค์ประกอบ(Component) ที่ 1 – 2 ซึ่ง สามารถอธิบายความแปรปรวนรวม(Cumulative) ของตัวแปรทั้งหมดได้ 63.877 % เมื่อหมุน แกนองค์ประกอบแบบ Varimax พบว่ามีความแปรปรวนรวมเท่ากับ เมื่อยังไม่ได้หมุนแกน โดยแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 มีค่าแปรปรวน (% of Variance) เท่ากับ 58.474 % (11.695*100/20) และมีความแปรปรวนสะสม (Cumulative %) เท่ากับ 58.474 % เมื่อหมุนแกนองค์ประกอบ แบบ Varimax มีค่าน้อยกว่า เมื่อยังไม่ได้หมุนแกน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

2. องค์ประกอบที่ 2 มีค่าแปรปรวน (% of Variance) เท่ากับ 5.403 % (1.081*100/20) และมีความแปรปรวนสะสม (Cumulative %) เท่ากับ 63.877 % เมื่อหมุนแกนองค์ประกอบ แบบ Varimax มีค่ามากว่า เมื่อยังไม่ได้หมุนแกน

4.3.4 การจัดเรียงองค์ประกอบจากการสกัดปัจจัยพิจารณาว่า ตัวแปรใดควรอยู่ในองค์ประกอบใด จากค่า Factor loading ของตัวแปร จาก ตาราง Rotation Component Matrix เมื่อมีการหมุนแกนแบบ Varimax

ตารางที่ 4.12 แสดงค่า Rotation Component Matrix

Rotated Component Matrix

ตัวแปร	Component	
	1	2
4. มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดีระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน]	.795	
5. มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการสั่งการให้แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ	.760	
3. มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ไว้อย่างชัดเจน	.742	
4. ผู้บริหารให้ความสนใจในข้อสังเกตหรือของเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายนอก	.730	
3. ผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข	.719	
3. มาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงาน	.719	
5. การกำหนดกรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี	.716	
5. เมื่อติดตามผลแล้ว มีการจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าหน่วยงานเป็นประจำทุกไตรมาส	.710	
4. เจ้าหน้าที่ทุกคน ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน	.709	
5. มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ระบุความแตกต่างเพื่อรายงานให้ผู้บริหารรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร	.691	
4. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง	.676	
3. มีการกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ หรือบุคคลไว้อย่างชัดเจน	.672	
2. มีการนำวิธีการ กลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยง แต่ละประเภท		.771
2. มีการติดตามประเมินผลกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกไตรมาส		.715
1. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน		.701
1. คณะกรรมการให้ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี		.668

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

Rotated Component Matrix

ตัวแปร	Component	
	1	2
1. มีการกำหนดนโยบายการบริหาร แนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ		.650
2. ต้นปีงบประมาณมีการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้น ทุกรอบปีงบประมาณ		.648
1. มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน		.611

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

จากตารางที่ 4.12 เมื่อทำการหมุนแกนแบบ Varimax แล้ว พบว่า องค์ประกอบของการควบคุมภายใน มี 2 องค์ประกอบ โดยแต่ละองค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ไม่เท่ากัน จึงทำการกำหนดชื่อองค์ประกอบเพื่อสื่อความหมายที่สอดคล้องกับตัวแปรของแต่ละองค์ประกอบดังนี้

ตารางที่ 4.13 แสดงการจัดกลุ่มองค์ ประกอบใหม่ Component ที่ 1

ชื่อองค์ประกอบ	ตัวแปร	Factor Loading
การกำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายในการควบคุมภายใน	2. มีการนำวิธีการ กลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยงแต่ละประเภท	0.771
	2. มีการติดตามประเมินผลกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกไตรมาส	0.715
	1. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน	0.701
	1. คณะกรรมการให้ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี	0.668
	1. มีการกำหนดนโยบายการบริหาร แนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ	0.650
	2. ต้นปีงบประมาณมีการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานเพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้น ทุกรอบปีงบประมาณ	0.648
	1. มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน	0.611

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จากตารางที่ 4.13 ผลการจัดองค์ประกอบใหม่ Component ที่ 1 ได้ตั้งชื่อองค์ประกอบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายในการควบคุมภายใน ประกอบไปด้วย 7 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงที่สุด เท่ากับ 0.771 คือ มีการนำวิธีการ กลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยงแต่ละประเภท รองลงมา คือ มีการติดตามประเมินผลกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกไตรมาส มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.715 ส่วนตัวแปรที่มีค่า Factor Loading น้อยที่สุด เท่ากับ 0.611คือ มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.14 แสดงการจัดกลุ่มองค์ ประกอบใหม่ Component ที่ 2

ชื่อองค์ประกอบ	ตัวแปร	Factor Loading
การติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน และการสื่อสาร	4. มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดีระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน	0.795
	5. มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการสั่งการให้แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ	0.760
	3. มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติอนุญาต ไว้อย่างชัดเจน	0.742
	4. ผู้บริหารให้ความสนใจในข้อสังเกตหรือของเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายนอก	0.730
	3. ผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข	0.719
	3. มาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงาน	0.719
	5. การกำหนดกรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี	0.716
	5. เมื่อติดตามผลแล้ว มีการจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าหน่วยงานเป็นประจำทุกไตรมาส	0.710
	4. เจ้าหน้าที่ทุกคน ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน	0.709
	5. มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ระบุความแตกต่างเพื่อรายงานให้ผู้บริหารรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร	0.691
	4. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง	0.676
	3. มีการกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ หรือบุคคล ไว้อย่างชัดเจน	0.672

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จากตารางที่ 4.14 ผลการจัดองค์ประกอบใหม่ Component ที่ 2 ได้ตั้งชื่อองค์ประกอบว่า การติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน และการสื่อสาร ประกอบไปด้วย 12 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงที่สุด เท่ากับ 0.795 คือ มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดีระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน รองลงมา คือ มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการสั่งการให้แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.760 ส่วนตัวแปรที่มีค่า Factor Loading น้อยที่สุด เท่ากับ 0.672 คือ มีมีการกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ หรือบุคคล ไว้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.15 แสดงองค์ประกอบเดิมตามมาตรฐานการควบคุมภายในของหน่วยงานรัฐ

องค์ประกอบตามมาตรฐานการควบคุมภายในของหน่วยงานรัฐ
1.ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม
1. มีการกำหนดนโยบายการบริหารแนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ
2. มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน
3. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน
4. คณะกรรมการให้ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี
2.ด้านการประเมินความเสี่ยง
1. ต้นปีงบประมาณมีการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้น ทุกรอบปีงบประมาณ
2. มีการนำวิธีการกลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยงแต่ละประเภท
3. มีการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน
4. มีการติดตามประเมินผลกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกไตรมาส
3. ด้านกิจกรรมการควบคุม
1. มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ไว้อย่างชัดเจน
2. มีการกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ หรือบุคคล ไว้อย่างชัดเจน
3. ผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข
4. มีมาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงาน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

องค์ประกอบตามมาตรฐานการควบคุมภายในของหน่วยงานรัฐ (ต่อ)
4. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร
1. เจ้าหน้าที่ทุกคน ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน
2. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง
3. มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดี ระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน
4. ผู้บริหารให้ความสนใจในข้อสังเกตหรือของเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายนอก
5. ด้านการติดตามและประเมินผล
1. มีการกำหนดกรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี
2. มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการสั่งการให้แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ
3. มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ระบุความแตกต่างเพื่อรายงานให้ผู้บริหารรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร
4. เมื่อติดตามผลแล้ว มีการจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าหน่วยงาน เป็นประจำทุกไตรมาส

ตารางที่ 4.16 แสดงองค์ประกอบใหม่ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

องค์ประกอบใหม่ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายในการควบคุมภายใน
1. มีการนำวิธีการ กลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยงแต่ละประเภท
2. มีการติดตามประเมินผลกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกไตรมาส
3. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน
4. คณะกรรมการให้ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี
5. มีการกำหนดนโยบายการบริหาร แนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ
6. ต้นปีงบประมาณมีการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้น ทุกรอบปีงบประมาณ
7. มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน
2. การติดตามการประเมินผลการดำเนินงานและการสื่อสาร
1. มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดีระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน
2. มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการสั่งการให้แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ
3. มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ไว้อย่างชัดเจน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

องค์ประกอบใหม่ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)
4. ผู้บริหารให้ความสนใจในข้อสังเกตหรือของเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายนอก
5. ผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข
6. มาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงาน
7. การกำหนดกรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี
8. เมื่อติดตามผลแล้ว มีการจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าหน่วยงานเป็นประจำทุกไตรมาส
9. เจ้าหน้าที่ทุกคน ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน
10. มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ระบุความแตกต่างเพื่อรายงานให้ผู้บริหารรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร
11. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง
12. มีการกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ หรือบุคคล ไว้อย่างชัดเจน

จากตารางที่ 4.15 และ ตารางที่ 4.16 พบว่า ผลการวิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) สามารถสรุปตัวแปรที่นา ไปใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้เนื่องจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มีค่ามากกว่า 0.5 จำนวน 2 องค์ประกอบ รวมทั้งหมด 19 ตัวแปร จากเดิม 5 องค์ประกอบ 20 ตัวแปรซึ่ง 1 ตัวแปรผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ให้ความสำคัญจึงมี ค่าน้ำ หนักองค์ประกอบ (Factor Loading) น้อยกว่า 0.5 คือ

1. มีการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน เดิมอยู่องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง สามารถอภิปรายผลการศึกษาและนำเสนอได้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.4 ประโยชน์จากงานวิจัย

5.5 ข้อจำกัดของการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชน ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ บุคลากรภายในองค์การมหาชน จำนวน 114 คน ผู้วิจัย ได้รับ แบบสอบถามที่ตอบกลับและมีความสมบูรณ์ในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 107 ชุด และนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ประกอบด้วย คำถามปลายปิด แบบเลือกตอบ (Checklist) การประมาณค่า (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ เป็นการลดจำนวนตัวแปรโดยให้ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากอยู่ในกลุ่มเดียวกันและสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) โดยใช้วิธีสกัดปัจจัยแบบองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis : PCA) พิจารณาจำนวนองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigenvalue) เท่ากับหรือมากกว่า 1 ขึ้นไป และหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบแวริแมกซ์ (Varimax) เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบหลักที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้ และก่อนนำตัวแปรไปใช้ได้ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือ และการวัดความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ก่อนนำ ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อใช้ในการทดสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลใน การวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วนโดยจะสรุปผลการวิจัย ดังนี้

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

5.1.1 สรุปผลการวิจัยด้วยสถิติเชิงพรรณา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวข้องกับ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

บุคลากรในองค์การมหาชน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 35-45 ปี ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในองค์การมหาชน 3 – 5 ปี ตำแหน่งงาน ระดับผู้ปฏิบัติการ

ส่วนที่2 ความคิดเห็น เกี่ยวกับองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

บุคลากรในองค์การมหาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน องค์การมหาชน ตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลางโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้าน สภาพแวดล้อมการควบคุม

อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการกำหนดนโยบายการ บริหารแนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบมี การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน และคณะกรรมการให้ ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน

ด้านการประเมินความเสี่ยง

อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการกำหนดนโยบายการ บริหารแนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ มี การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน และคณะกรรมการให้ ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากรไว้อย่างชัดเจน

ด้านกิจกรรมการควบคุม

อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการกำหนดแนวทางการ ปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ไว้อย่างชัดเจน มีมาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงาน มี การกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ หรือบุคคลไว้อย่างชัดเจน และ ผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและ หาแนวทางการแก้ไข

ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีเจ้าหน้าที่ทุกคน ได้รับ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน และ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญ กับข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง มีผู้บริหารให้ความสนใจในข้อสังเกตหรือของเสนอแนะของผู้ ตรวจสอบภายนอก มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดี ระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน

ด้านการติดตามประเมินผล

อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีเมื่อติดตามผลแล้ว มีการ จัดทำรายงานเสนอหัวหน้าหน่วยงาน เป็นประจำทุกไตรมาส มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ระบุความ

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แตกต่างเพื่อรายงานให้ผู้บริหารรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร มีการกำหนดกรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี

5.1.2 สรุปผลการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

ผลการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ เป็นการลดจำนวนตัวแปรโดยให้ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากอยู่ในกลุ่มเดียวกันและสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) โดยใช้วิธีสกัดปัจจัยแบบองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis : PCA) พิจารณาจำนวนองค์ประกอบที่มีค่าไอ เกน (Eigenvalue) เท่ากับหรือมากกว่า 1 ขึ้นไป และหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบแวริแมกซ์ (Varimax) เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบหลักที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้ ผลของการจัดกลุ่มองค์ประกอบใหม่ จะได้องค์ประกอบจำนวน 2 กลุ่ม โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายในการควบคุมภายใน ประกอบไปด้วย 7 ตัวแปร คือ มีการนำวิธีการ กลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยงแต่ละประเภท,มีการติดตามประเมินผลกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกไตรมาส, มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน, คณะกรรมการให้ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี,มีการกำหนดนโยบายการบริหาร แนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ, ต้นปีงบประมาณมีการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้น ทุกรอบปีงบประมาณ และ มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน

2. การติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน และการสื่อสาร ประกอบไปด้วย 12 ตัวแปร มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดีระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน, มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการสั่งการให้แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ไว้อย่างชัดเจน, ผู้บริหารให้ความสนใจในข้อสังเกตหรือของเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายนอก, ผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข,มาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงาน, การกำหนดกรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี, เมื่อติดตามผลแล้ว มีการจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าหน่วยงานเป็นประจำทุกไตรมาส,เจ้าหน้าที่ทุกคน ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน, มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ระบุความแตกต่างเพื่อรายงานให้ผู้บริหารรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร, ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง และมีการกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ หรือบุคคล ไว้อย่างชัดเจน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ในการสกัดองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้สกัดองค์ประกอบ โดยวิธี Principal Component Analysis โดยพิจารณาจำนวนองค์ประกอบที่มีค่า Eigenvalue เท่ากับหรือมากกว่า 1 ขึ้นไป และหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบ Varimax เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบหลัก แล้วพบว่าจากทั้งหมด 20 ตัวแปร จัดได้เป็นจำนวน 2 องค์ประกอบ มี 19 ตัวแปร ที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้คือ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนรวม (Cumulative) ของตัวแปรทั้งหมดได้ 63.877 % เมื่อหมุน แกนองค์ประกอบแบบ Varimax พบว่ามีความแปรปรวนรวมเท่ากับ เมื่อยังไม่ได้หมุนแกน โดยแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายได้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 มีค่าแปรปรวน เท่ากับ 58.474 % องค์ประกอบที่ 2 มีค่าแปรปรวนเท่ากับ 5.403 % จากผลการวิจัยดังกล่าวได้กำหนดชื่อกลุ่มองค์ประกอบโดยเรียงลำดับความสำคัญของค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายในการควบคุมภายใน เพราะว่าตัวแปรในองค์ประกอบนี้กำหนดเกี่ยวกับนโนบาย การกำหนดกลยุทธ์ และแนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมการใน ประกอบไปด้วย 7 ตัวแปร ซึ่งตัวแปรที่มีค่า Factor Loading สูงที่สุด เท่ากับ 0.771 คือ มีการนำวิธีการ กลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยงแต่ละประเภท ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา สิทธิ (2553) ได้ศึกษาพบว่า องค์กรควรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย ระเบียบปฏิบัติ ข้อกำหนดต่าง ๆ ในการทำงานให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และครอบคลุมงานทุกส่วน เพื่อส่งผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร ให้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน และทำงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการลดการทำงานที่ผิดพลาดลง และมีการกำหนดนโยบายการบริหารแนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ พวงมะลิ (2554) จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านกฎระเบียบเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการควบคุมภายในมากที่สุด เนื่องจาก หากองค์กรมีกำหนดคู่มือและระเบียบที่ชัดเจนทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพขององค์กรได้เป็นอย่างดี

ตัวแปรต่อมา คือ มีการติดตามประเมินผลกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกไตรมาส มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.715 สอดคล้องกับวิจัยของนุจรี กลั่นตอน (2553) กล่าวว่าการควบคุมภายในของ COSO ด้านการติดตามและประเมินผลองค์กรควรมีการจัดระบบการติดตามผลระหว่างการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องโดยมีการรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะ ๆ

ตัวแปรต่อมา คือ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.701 สอดคล้องกับนุจรี กลั่นตอน (2553) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการควบคุมมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ ในเรื่องปรัชญาและลักษณะการทำงานของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการบริหารและการปฏิบัติงานโครงสร้างของหน่วยงาน การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รวมถึงนโยบายการบริหารและพัฒนาด้านบุคลากร องค์กรได้มีระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง แนวปฏิบัติหรือคู่มือในการปฏิบัติงานระบุไว้เพื่อให้พนักงานนั้นสามารถปฏิบัติตามได้ ทำให้เห็นว่าองค์การ มีการควบคุมภายในสภาพแวดล้อมที่ดี

ตัวแปรต่อมา คือ คณะกรรมการให้ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.668 สอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิสาข์ พวงมะลิ (2554) กล่าวว่า จากการศึกษาพบวาปัจจัยด้านกฎระเบียบเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการควบคุมภายในมากที่สุดเนื่องจากหากองคกรมีกำหนดคู่มือและระเบียบที่ชัดเจนทำให้การปฏิบัติงานนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพขององค์กรได้เป็นอย่างดี

ตัวแปรต่อมา คือ มีการกำหนดนโยบายการบริหารแนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งบุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.650 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา สิทธิ (2553) ได้ศึกษาพบว่า องค์กรควรให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย ระเบียบปฏิบัติข้อกำหนดต่าง ๆในการทำงานให้ชัดเจนี้เป็นลายลักษณ์อักษร และครอบคลุมงานทุกส่วน เพื่อส่งผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร ให้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน และทำงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการลดการทำงานที่ผิดพลาดลง

ตัวแปรต่อมา คือ ต้นปีงบประมาณมีการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นทุกรอบปีงบประมาณ มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.648 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฐพร พันธุ์อุดม และคณะ (2549) การประเมินความเสี่ยง เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่าองค์กรมีความเสี่ยงอย่างไร และเป็นความเสี่ยงในเรื่องหรือขั้นตอนใดของงาน มีระดับความสำคัญและโอกาสที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาพิจารณาว่าองค์กรควรมีการบริหารจัดการอย่างไรเพื่อให้เกิดความมันใจอย่างสมเหตุสมผลว่าความผิดพลาดหรือความเสียหายจากความเสี่ยงนั้นจะไม่เกิดขึ้นหรือหากเกิดขึ้น ก็จะอยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตราย หรือไม่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จตาม

ตัวแปรต่อมา คือ มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.611 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรญา เหง่าศิลา (2562) การควบคุมภายในกับประสิทธิภาพการทำงาน ในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม พบว่า การให้นโยบายและกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานรวมทั้งแนวทางการปฏิบัติมีความชัดเจนแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทุกคนรับทราบ มากที่สุด รองลงมาคือผู้บริหารมีการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านความซื่อสัตย์ และจริยธรรมในการบริหาร และการจัดโครงสร้างและสายงานการบังคับบัญชาของหน่วยงานมีความชัดเจนเหมาะสมกบการดำเนินงาน

องค์ประกอบที่ 2 การติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน เพราะว่าตัวแปรในองค์ประกอบนี้เกี่ยวกับ การติดตามผลของการดำเนินงานและการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารทราบ ซึ่งประกอบไปด้วย 12 ตัวแปร ตัวแปร ที่มีค่า Factor Loading สูงที่สุด เท่ากับ 0.795 คือ มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดีระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุวินชา การพัดชี (2555) ได้กล่าวไว้ว่าองค์กร

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ควรมีระบบติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างเพียงพอเหมาะสม และทัน เวลา มีช่องทางให้กับบุคลากรได้เสนอข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร และงานวิจัยของนุจรี กลั่นตอน (2553) กล่าวว่าการควบคุมภายในของ COSO ด้านการติดตามและประเมินผลองค์กรควรมีการจัดระบบการติดตามผลระหว่างการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีการรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะๆ สอดคล้องกับ สุชาวรีย์ หมื่นตาบุตร (2563) กล่าวว่า การประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในต่อผู้รับผิดชอบ และรายงานให้ผู้บริหารทราบ เพื่อให้สั่งการแก้ไขได้อย่างทันเวลา เพื่อให้เกิดการติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่อง ที่พบจากการประเมินผลและตรวจสอบ และรายงานให้ผู้บริหารทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ตัวแปรต่อมา คือ มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการสั่งการให้แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.760 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ นูรียะ สันบากอ (2553) ที่ศึกษาพบว่า การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายในช่วยให้สถานศึกษามั่นใจได้ว่าระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัชชา โยธาทัย (2549) ที่ศึกษาพบว่า ผู้บริหารได้กำหนดการติดตาม ประเมินผลในระบบการควบคุมภายในให้พนักงานรายงานผลการปฏิบัติงานโดยที่ผู้บริหารนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการประเมินระบบการควบคุมภายในว่ามีความเหมาะสมและเพียงพอสามารถใช้ในการบริหารสหกรณ์ได้ทันกบสถานการณ์ปัจจุบันไดอัยางเหมาะสม

ตัวแปรต่อมา คือ มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ไว้อย่างชัดเจน มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.742 สอดคล้องกับวิจัยของวันวิสาข์ พวงมะลิ (2554) กล่าวว่า จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านกฎระเบียบเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการควบคุมภายในมากที่สุด เนื่องจาก หากองคกรมีกำหนดคู่มือและระเบียบที่ชัดเจนทำให้การปฏิบัติงานนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพขององค์กรได้เป็นอยางดี

ตัวแปรต่อมา คือ ผู้บริหารให้ความสนใจในข้อสังเกตหรือของเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายนอก มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.730 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา โสเขียว (2549) ที่พบว่า กิจกรรมการควบคุมที่ผู้บริหารได้กำหนดขึ้น เพื่อให้บุคลากรในองค์กรนำไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่กำหนดขึ้นได้อยางเหมาะสมเป็นการสร้างความมั่นใจได้ว่าองค์กรสามารถลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้และหากหน่วยงานได้มีการกำหนดการควบคุมไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพอหน่วยงานจะสามารถลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการควบคุมอย่างมาก

ตัวแปรต่อมา คือ ผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.719 สอดคล้องกับงานวิจัยของประไพพิศ ลลิตาภรณ์ (2549) ได้กล่าวว่า การติดตามประเมินผลควรกำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยง พร้อมกับ ทบทวนและปรับปรุงกระบวนการและกรอบการบริหารความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปี

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตัวแปรต่อมา คือ มาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงานมีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.719 สอดคล้องกับ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (2559) กล่าวว่า กิจกรรมการควบคุมเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบการควบคุมภายใน ที่หน่วยงานต้องจัดให้มีขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงและทำให้เกิดความคุ้มค่า ตลอดจนให้ฝ่ายบริหารเกิดความมั่นใจในประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่โดยกิจกรรมการควบคุมต้องมีอยู่ในทุกหน้าที่และทุกระดับของการปฏิบัติงานในองค์กร

ตัวแปรต่อมา คือ การกำหนดกรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีมีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.716 สอดคล้องกับงานวิจัยของประไพพิศ ลลิตาภรณ์ (2549) ได้กล่าวว่า การติดตามประเมินผลควรกำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยง พร้อมกับทบทวนและปรับปรุงกระบวนการและกรอบการบริหารความเสี่ยงให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริงเป็นประจำทุกปีเช่นเดียวกับ ณฐพร พันธุ์อุดม และคณะ (2549, น. 249) กล่าวว่า การติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน หมายถึงกระบวนการในการเฝ้าสังเกต สอดส่องดูแลหรือสอบทาน และประเมินคุณภาพผลงาน หรือผู้ลการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไวอ้ย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมออยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ระบบการควบคุมภายในที่กำหนดไวย้งัคงมีเพียงพอเห็มาะสม มีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในนนจริงและก่อให้เกิดประสิทธิผลตามที่คาดไว้ข้อบกพร่องที่พบได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมและทันเวลารวมทั้งมีการปรับปรุงระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับ สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ

ตัวแปรต่อมา คือ เมื่อติดตามผลแล้ว มีการจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าหน่วยงานเป็นประจำทุกไตรมาส มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.710 สอดคล้องกับ ถิราวุฒิ ทองทรง (2547) ได้กล่าวว่า องค์กรควรมีการติดตามประเมินผลโดยมีการติดตามในระหว่างการปฏิบัติงานซึ่งมีการประเมินผลจากการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง และการประเมินการควบคุมอย่างอิสระ เมื่อพบจุดอ่อน ข้อบกพร่องหรือปัญหาที่สำคัญจะต้องรายงานไปยังผู้มีอำนาจตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาได้ทัน

ตัวแปรต่อมา คือ เจ้าหน้าที่ทุกคน ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบันมีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.709 สอดคล้องกับ สุชาวรีย์ หมื่นตาบุตร (2563) การประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในต่อผู้รับผิดชอบ และรายงานให้ผู้บริหารทราบ เพื่อให้สั่งการแก้ไขได้อย่างทันเวลา, การติดตามผลการแกไขข้อบกพร้อง ที่พบจากการประเมินผลและตรวจสอบ และรายงานให้ผู้บริหารทราบเป็นลายลักษณ์อักษร, การกำหนดให้มีการรายงานต่อผู้บริหารระดับสูงทันทีในกรณีที่มีการทุจริต หรือสงสัยว่ามีการทุจริตการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือการกระทำอื่นใดที่มีผลกระทบต่อหน่วยงาน

ตัวแปรต่อมา คือ มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ระบุความแตกต่างเพื่อรายงานให้ผู้บริหารรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.691 สอดคล้องกับ อมรรัตน์ โคบุตร์ (2565) พบว่าปัจจัย การควบคุมภายในมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ซึ่งเป็นไปตามสมมตฐาน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจัยการควบคุมภายในด้านการติดตามและประเมินผล เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการควบคุมภายใน เช่น มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักการ QCC คือการนำกิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพโดยให้บุคลากรขององค์กรมีความสำนึก 4 ประการคือการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างมีระบบ การรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยตนเอง และการรู้จักปรับปรุง พร้อมทำการแก้ไขในส่วนที่ทำให้ผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แล้วจัดทำเป็นรายงานเพื่อให้ผู้บริหารและหน่วยงานต่าง ๆในองค์กรทราบ เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้เป็นไปตามเป้าหมายต่อไป

ตัวแปรต่อมา คือ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.691 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวินชา การพัดชี (2555) ได้กล่าวไว้ว่า องค์กรควรมีระบบติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอย่างเพียงพอเห็มาะสม และทันเวลา มีช่องทางให้กับบุคลากรได้เสนอขอคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร

ตัวแปรต่อมา คือ มีการกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ หรือบุคคล ไว้อย่างชัดเจน มีค่า Factor Loading เท่ากับ 0.672 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีรัตน์ รอบคอบ (2552) ที่ได้ศึกษาพบว่า สถานศึกษาได้มีการมอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้บุคลากรในสถานศึกษานำไปใช้ในการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจันจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร และสอดคล้องกบงานวิจัยของนูรียะ สันบากอ (2553) ที่ได้ศึกษาพบวา สถานศึกษาได้มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน นโยบายการดำเนินงานให้บุคลากรในหน่วยงานได้ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นแนวทางในการกำหนด สภาพแวดล้อมของการควบคุมที่ดีในหน่วยงาน

จากผลการวิจัยการศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายในขององค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 เมื่อทำการสกัดปัจจัยแล้ว พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายในการควบคุมภายใน มากที่สุด รองลงมา คือการติดตามการประเมินผลการดำเนินงานและการสื่อสาร ซึ่งหน่วยงานของรัฐได้ถูกกำหนดให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายใน พ.ศ. 2561 เพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่น โปร่งใส ตรวจสอบได้ และต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงาน และเป็นไปตามแนวทางระบบการควบคุมภายในตามแนว COSO ซึ่งเป็นกระบวนการ การเปรียบเทียบระบบการควบคุมกำหนดให้เกิดขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจในระดับที่สมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อนำองค์กรไปสู่การกำกับดูแลที่ดี

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน ทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตการในการควบคุมภายใน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงภายในองค์การ หรือป้องการให้เกิดความเสี่ยงในระดับต่ำ หรือยอมรับได้

1.2 บุคคลาการทุกคนในองค์การให้ความสำคัญกับองค์ประกอบการควบคุมภายใน มีผลต่อการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO เนื่องจากในแต่ละหน่วยงานจะมีโครงสร้าง สภาพแวดล้อมและวิธีการปฏิบัติงานที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นการควบคุมภายในที่ดีในหน่วยงานหนึ่ง อาจไม่สามารถนำไปใช้ได้ผลที่ดีกับอีกหน่วยงานหนึ่ง

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการควบคุมภายในตามแนวคิดของ COSO ที่เป็นปัจจัยอื่นนอกเหนือ จากปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน หรือปัจจัยที่ส่งผลกระทบ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ต่อไป

2.2 ควรปรับวิธีการเก็บแบบสอบถาม เป็นการสอบถามเชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุงต่อการกำหนดนโยบายการควบคุมภายใน

5.4 ประโยชน์จากงานวิจัย

ประโยชน์ที่ได้จากาการวิจัยคือทำให้ทราบถึงองค์ประกอบของการควบคุมภายในของหน่วยงานรัฐและนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ในหน่วยงานให้มีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.5 ข้อจำกัดของการวิจัย

1. งานวิจัยนี้ศึกษาถึงองค์ประกอบการควบคุมภายใน โดยใช้องค์ประกอบตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ เท่านั้น

2. งานวิจัยนี้ศึกษา เฉพาะหน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์การมหาชนเท่านั้น ซึ่งหน่วยงานของรัฐ มีทั้งหมด 7 ประเภท ได้แก่ (1) ส่วนราชการ (2) รัฐวิสาหกิจ (3) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและองค์กรอัยการ (4) องค์การมหาชน (5) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล (6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (7) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บรรณานุกรม

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บรรณานุกรม

กุลธิดา สุวรรณ์. (2556). *ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการควบคุมภายในตามแนวทางโคโซของธุรกิจอาหารบริการด่วน กรณีศึกษา : บริษัท เซ็นทรัล เรสตอรองส์ กรุ๊ป จำกัด.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร. http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id=0000010131

กระทรวงการคลัง. (2561). *มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561.* https://audit.tu.ac.th/uploads/audit/pdf/Internal%20Control%20BE%202561.pdf

กุสุมา โสเขียว. (2549). *ผลกระทบของประสิทธิภาพการควบคุมภายในและสภาพแวดล้อมธุรกิจที่มีต่อคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2554). *การตรวจสอบภายในและการควบคุมภายใน.* ทีพีเอ็น เพรส.

ณฐพร พันธุ์อุดม, วันชัย พิทักษ์กรณ์ และถนอม สุรวงศ์ตระกูล. (2549). *แนวทางการควบคุมภายในที่ดี.* ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

ดีใหม่ อินทรพานิชย์. (2551). *สภาพและปัญหาการดำเนินการควบคุมภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ถิราวุฒิ ทองทรง. (2547). *สภาพและปัญหาของระบบการควบคุมภายใน ศึกษากรณี : บริษัทไปรษณีย์ไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ทิพย์สุดา เมฆฉาย. (2550). *การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดด้านการควบคุมภายในของ COSO และระบบการควบคุมภายใน ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฮอด จังหวัดเชียงใหม่.* [การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. ThaiLis. https://shorturl.asia/vrHTK

ธนัชชา โยธาทัย. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการควบคุมภายในกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, วิทยาลัยมหาสารคาม]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิศาชล รัตนมณี และประสพชัย พสุนนท์. (2562). อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามในงานวิจัยเชิงปริมาณ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, 13*(3), 181-188.

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บรรณานุกรม (ต่อ)

นุจรี กลั่นตอน. (2553). *ศึกษาแนวคิดด้านการควบคุมภายในตามแนวโคโซ่ (COSO) กับประสิทธิภาพการทำงานด้านการบัญชีและการเงินของไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์.* [การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม]. Knowledge Bank at Sripatum University. https://shorturl.asia/vrHTK.

นูรียะ สันบากอ. (2553). *องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ การควบคุมภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1.* [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ประไพพิศ ลลิตาภรณ์. (2549). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กร.* มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542. (2542, 10 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 116 ตอนที่ 9 ก หน้า 5. https://www.bphosp.or.th/law61/doc02-1.pdf

วรรณฤดี เที่ยงวัน. (2551). *การเปรียบเทียบระบบการควบคุมภายในด้านการเงินและการบัญชีของโรงพยาบาลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ กับมาตรฐานการควบคุมภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน.* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วันวิสาข์ พวงมะลิ. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO กรณีศึกษา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (ภาคใต้) จังหวัดเพชรบุรี.* [รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2556). *มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 315 (ปรับปรุง).* https://acpro-std.tfac.or.th/uploads/files/TSA/2562_TSA315(Revised).pdf

สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. (2551). *มาตรฐานสากลสำหรับการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน (มาตรฐาน).* https://www.theiia.org/globalassets/site/standards/mandatory-guidance/ippf/2017/ippf-standards-2017-thai.pdf

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. (2559). *แนวทางการจัดวางระบบการควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายใน.* สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.

สุชาวรีย์ หมื่นตาบุตร. (2563). *การศึกษาองค์ประกอบของการควบคุมภายใน : กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรภาค 1 - 3 กรุงเทพมหานคร.* [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์]. ศูนย์เรียนรู้และหอสมุดมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. https://shorturl.asia/i5etU

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บรรณานุกรม (ต่อ)

สุพัตรา บุญโยปกรณ์. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมภายในที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.* [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. คลังข้อมูลดิจิทัล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2018/TU_2018_6002020383_9247_9673.pdf

สุวินชา การพัดชี. (2555). *การวิเคราะห์ประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. คลังปัญญามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1488/1/136401.pdf

อมรรัตน์ โคบุตร. (2564). ปัจจัยการควบคุมภายในที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสำนักงานสรรพากรภาค 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6*(1), *396-411.*

อรญา เหง่าศิลา. (2562). *การควบคุมภายในกับประสิทธิภาพการทำงาน.* [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์]. ศูนย์เรียนรู้และหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. https://opacdb01.dpu.ac.th/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=113373

อัจฉรารัตน์ สิทธิ. (2553). *ทัศนคติของปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในในมุมมองของผู้รับการตรวจ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.* [การศึกษาด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อารีรัตน์ รอบคอบ. (2552). *การดำเนินการควบคุมภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

Al-Zwyalif, I. M. (2015). The role of internal control in enhancing corporate governance: Evidence from Jordan. *International Journal of Business and Management*, *10*(7), 57.

Cooper, D. R., Schindler, P. S. & Sun, J. (2006). Business Research Methods. (9 th ed.). McGraw-hill.

COSO. (2013). *COSO Internal Control- Integrated Framework.* https://www.coso.org/Shared%20Documents/CROWE-COSO-Internal-Control-Integrated-Framework.pdf

Hsiung, H. H., & Wang, J. L. (2014). Factors of affecting internal control benefits under ERP system an empirical study in Taiwan*. International Business Research, 7(4), 31.*

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ภาคผนวก

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบการควบคุมภายใน

ขององค์การมหาชนตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง

เรียน ผู้บริหาร หน่วยตรวจสอบภายใน ที่ปฏิบัติงานในองค์การมหาชน

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลใช้ประกอบการวิจัยสำหรับนิสิตปริญญาโท หลักสูตรบัญชี มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ด้วยข้าพเจ้า นางสาวชมภู เกิดคง รหัสนักศึกษา 615152010003 ใคร่ขอ ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน ข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อหน้าที่การงานของท่าน ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของการควบคุมภายในที่มีผลต่อหน่วยงานตามองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการควบคุมภายในของหน่วยงาน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน ( ) หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
   ( ) ชาย
   ( ) หญิง
2. อายุ
   ( ) น้อยกว่า 25 ปี
   ( ) 25 - 34 ปี
   ( ) 35 - 44 ปี
   ( ) 45 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาของท่าน
   ( ) ต่ำ กว่าปริญญาตรี
   ( ) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
   ( ) สูงกว่าปริญญาตรี
4. อายุงานของท่านในองค์การมหาชน
   ( ) น้อยกว่า 1 ปี
   ( ) 1 - 2 ปี
   ( ) 3 - 5 ปี
   ( ) มากกว่า 5 ปี
5. ตำแห่งงาน
   ( ) ระดับบริหาร
   ( ) ระดับหัวหน้างาน
   ( ) ระดับฏิบัติการ

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของการควบคุมภายในที่มีผลต่อหน่วยงานจำนวน 5 องค์ประกอบตามแนวปฏิบัติ COSO 2013 กรมบัญชีกลาง

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้และทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง และตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยเลือกเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

เห็นด้วยมาที่สุด 5 เห็นด้วยมาก 4 เห็นด้วยปานกลาง 3 เห็นด้วยน้อย 2 เห็นด้วยน้อยที่สุด 1

ข้อ	ระบบการควบภายใน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
สภาพแวดล้อมการควบคุม						
1.	มีการกำหนดนโยบายการบริหารแนวทางการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรได้ชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรทุกคนในหน่วยงานทราบ					
2.	มีการพิจารณาบรรจุแต่งตั้ง บุคลากร ไว้อย่างชัดเจน					
3.	มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงานอย่างชัดเจน					
4.	คณะกรรมการให้ความสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการควบคุมภายในที่ดี					
การประเมินความเสี่ยง						
5.	ต้นปีงบประมาณมีการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงาน เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้น ทุกรอบปีงบประมาณ					
6.	มีการนำวิธีการ กลยุทธ์มาใช้เพื่อบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานได้อย่างเหมาะสมกับความเสี่ยงแต่ละประเภท					
7.	มีการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน					

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ข้อ	ระบบการควบภายใน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
8.	มีการติดตามประเมินผลกระบวนการบริหารความเสี่ยงทุกไตรมาส					
กิจกรรมการควบคุม						
9.	มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน อำนาจในการอนุมัติ อนุญาต ไว้อย่างชัดเจน					
10.	มีการกระจายอำนาจและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ หรือบุคคล ไว้อย่างชัดเจน					
11.	ผู้บังคับบัญชามีการกำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ เพื่อสามารถทราบปัญหาและหาแนวทางการแก้ไข					
12.	มีมาตรการป้องกันและดูแลทรัพย์สินของสำนักงาน					
สารสนเทศและการสื่อสาร						
13.	เจ้าหน้าที่ทุกคน ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน					
14.	ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ให้ความสำคัญกับข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง					
15.	มีช่องทางการสื่อสารข้อมูลที่ดี ระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน					
16.	ผู้บริหารให้ความสนใจในข้อสังเกตหรือของเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายนอก					
การติดตามและประเมินผล						
17.	มีการกำหนดกรอบระยะเวลาการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี					
18.	มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและมีการสั่งการให้แก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ					

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ข้อ	ระบบการควบภายใน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
19.	มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ระบุความแตกต่างเพื่อรายงานให้ผู้บริหารรับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร					
20.	เมื่อติดตามผลแล้ว มีการจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าหน่วยงานเป็นประจำทุกไตรมาส					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการควบคุมภายในของหน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

.....

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล ชมภู เกิดคง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2560 ปริญญาตรี การบริหารธุรกิจ
แขนงวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ประสบการณ์ทำงาน

หัวหน้าภารกิจอำนวยการ
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน)